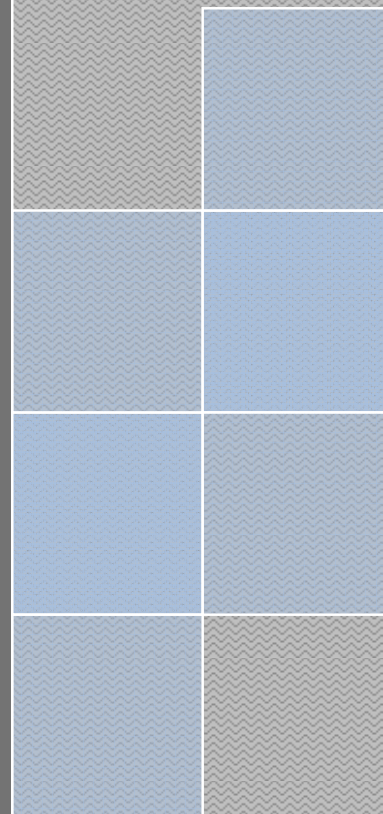

ענף הגומי והפלסטיק

סקירה רבעונית

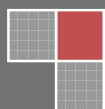
תקציר

- רמת הייצור הענפית בשנת 2011 הייתה גבוהה ב- 10% מרמת השיא של שנת 2008, דבר המעיד על התאוששות יפה של הענף מהמשבר הפיננסי הגלובלי של שנת 2009. עם זאת, במהלך הרביע הראשון של 2012 נרשמה ירידה של 6.3% בייצור הענפי, בהשוואה לרביע המקביל אשתקד.
- במהלך הרביע הראשון של 2012 נרשמה ירידה של כ- 9% בפדיון המכירות הענפי כאשר עיקר הירידה מקורה בביקושים המקומיים.
- בשנת 2011 וברביע הראשון של 2012 נרשמה יציבות במספר המועסקים בענף. נתון זה מסתדר עם העובדה שתעשיית הענף מדווחים על קושי במציאת עובדים מקצועיים.
- מחיר הנפט, חומר הגלם המרכזי בענף, המשיך לעלות במהלך שנת 2011. על פי תחזית של כלכלני יחידת המחקר של ה-ECONOMIST, צפוי מחיר הנפט לרשום ירידה קלה בשנת 2012-2013, זאת בהנחה שלא תהיה פעילות צבאית נגד איראן.
- ענף הגומי והפלסטיק מאופיין בשולי רווחיות נמוכים יחסית, זאת כתוצאה מתחרות הולכת וגוברת, מקומית ובחו"ל. במהלך הרביע הרביעי רשמו כלל יחסי הרווחיות של הענף הרעה, זאת כתוצאה מעלייה במחירי היצור ובראשם עליית מחירי הנפט.
- במהלך הרביע הרביעי של 2011 נמשכה מגמת הקטנת החובות ארוכי הטווח של החברות בענף לצד הגדלת החובות לזמן קצר, נראה כי מגמה זו נובעת מבחירה אסטרטגית ולא כתוצאה מהקטנת ההשקעות בענף.

תוכן עניינים

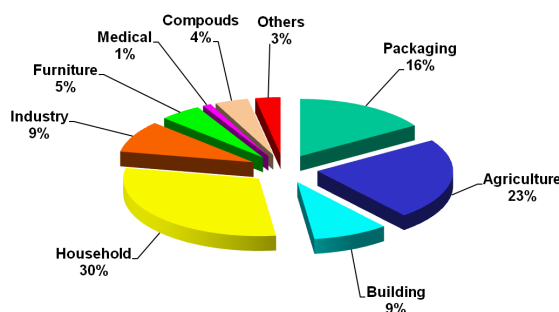
- סקירה מאקרו ענפית2
- מחיר חומרי הגלם בענף4
- ניתוח דו"חות כספיים.....6
- סיכום.....9

מבוא

ענף הגומי והפלסטיק הינו נגזרת של ענף הכימיה. הענף מורכב ממגוון חברות העוסקות בייצור מוצרים המשמשים בעיקר במגזרי החקלאות האריזה והנדל"ן. בנוסף, מייצרים בענף מוצרים מוגמרים, המשווקים למשתמשי הקצה. ענף הגומי והפלסטיק בישראל הינו ענף מוטה יצוא, כאשר התוצרת הענפית נחשבת לתוצרת איכותית ואמינה בעלת שם עולמי. בנוסף, הענף מאופיין בהשקעה גבוהה יחסית במו"פ.

תרשים 1: התפלגות המכירות הענפיות לפי מגזרי פעילות (שנת 2011)

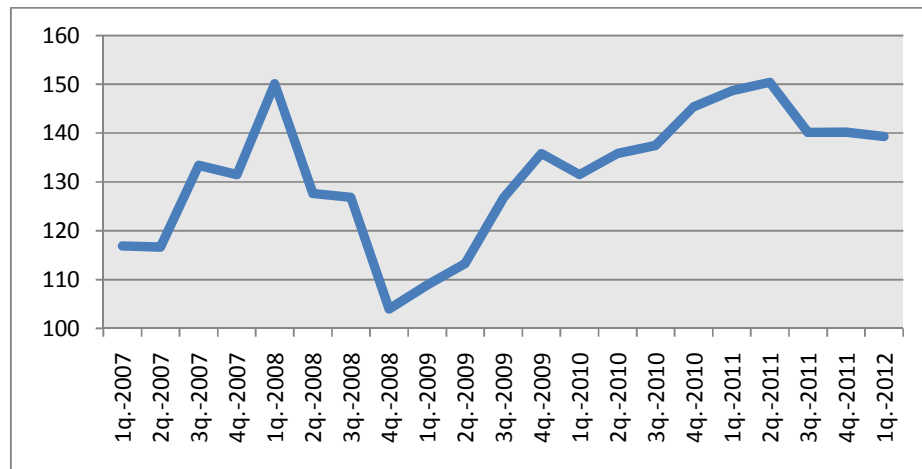

מקור: איגוד יצרני הפלסטיקה והגומי בישראל

סקירה מאקרו – ענפית

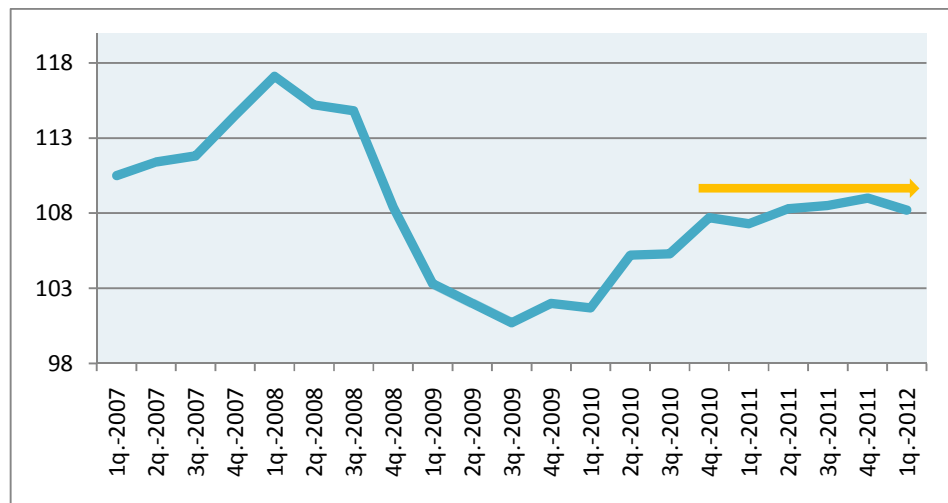
מדד הייצור התעשייתי, המבטא את השינוי בתוצר המקומי של הענף, מצוי במגמת שיפור במהלך השלוש השנים האחרונות, לאחר ירידה חדה בתקופת המשבר הכלכלי של שנת 2008. בדו"ח השנתי לשנת 2011 מציין בנק ישראל כי למרות הייסוף הריאל שחל בשנים האחרונות, צמח הייצור של הענף בשיעור נאה, כך שרמתו ב- 2011 הייתה גבוהה ב- 10% מרמת השיא של שנת 2008. במהלך הרביע הראשון של 2012 נרשמה ירידה של 6.3% בייצור התעשייתי בהשוואה לרביע המקביל אשתקד. עם זאת, בהשוואה לרביע הקודם לא נרשם שינוי משמעותי, זה הרביע השלישי ברציפות. את האטה ממנה סובל הענף ניתן לקשר להאטה ביצוא, פועל יוצא של האטה הכלכלית באירופה וארה"ב. וכמו כן, להאטה בענף הנדל"ן, המהווה מקור מרכזי לביקוש התוצרת הענפית.

תרשים 2: התפתחות מדד הייצור התעשייתי של ענף הגומי והפלסטיק (נתונים מנוכי עונתיות, 2004=100)

מדד המועסקים הענפי נשאר ברביע הראשון של 2012 ללא שינוי בהשוואה לרביע המקביל אשתקד, וכמו כן, ללא שינוי בהשוואה לרביע הקודם. יש לציין, כי היציבות במספר העובדים נמשכת מזה רביע שלישי ברציפות. תופעה זו, ניתן להסביר על ידי בעיית גיוס עובדים מקצועיים שקיימת בענף. מסקר התאחדות התעשיינים, שפורסם בחודש פברואר ועוסק בגיוס עובדים, עולה כי 88% מתעשייני הענף שהשתתפו בסקר דיווחו על קושי בגיוס עובדים מקצועיים. ניתן לשער כי בעקבות הקושי בגיוס עובדים, תעשייני הענף לא ממחרים לפטר עובדים, כיוון שהם יודעים שצפוי להם קושי בגיוס עובדים חדשים בתקופה של צמיחה והגדלה של הייצור. נתון נוסף שניתן לנסות ולהסביר על ידי תופעה זו, הוא כי **השכר לשעת עבודה בתשלום** בענף, נשאר ברביע הראשון של 2012 ללא שינוי בהשוואה לרביע המקביל אשתקד (במחירים קבועים), אף על פי שהתפוקה הענפית¹, רשמה ירידה של כ- 26% בתקופה זו. ניתן לשער, כי ההיצע הדל של העובדים המיומנים בתחום, מונע מהתעשיינים להוריד את שכר העבודה ולהתאימו לשינויים בתפוקה.

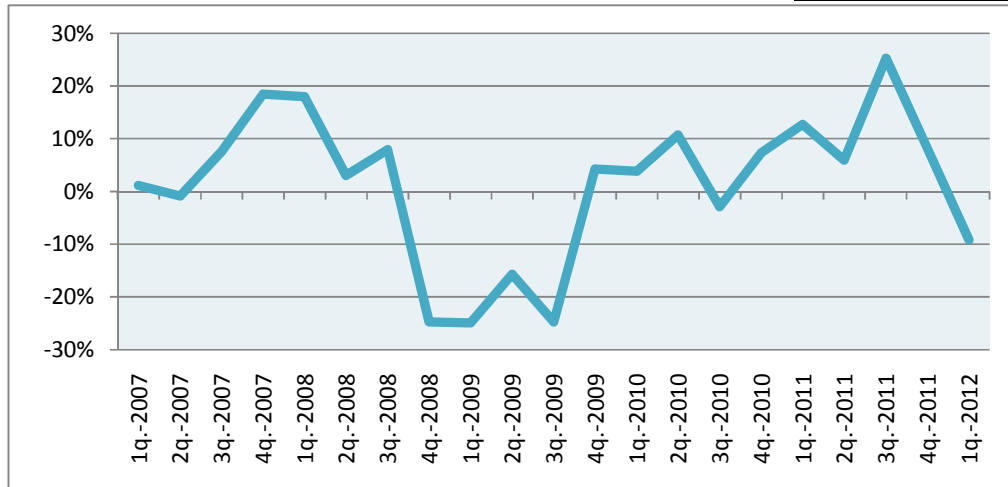
תרשים 3 : התפתחות מדד מספר המועסקים בענף הגומי והפלסטיק (2004=100)

¹ התפוקה הענפית מחושבת ע"י חלוקה של התוצר הענפי במספר המועסקים

מדד פדיון המכירות הענפי רשם ירידה חדה של כ- 9% במהלך הרביע הראשון של 2012², בהשוואה לרביע המקביל אשתקד. כפי שניתן לראות בתרשים 4, מגמת האטה בפדיון ממכירות בענף נמשכת זה הרביע השני ברציפות. מסקר התאחדות התעשיינים עולה כי מקור האטה העיקרי הוא נסיגה במכירות לשוק המקומי.

תרשים 4: מדד פדיון המכירות הענפי, שיעורי שינוי רביע מול רביע מקביל אשתקד (במחירים שוטפים, 2004=100)

ענף הגומי והפלסטיק הינו ענף מוטה יצוא. מוקדי היצוא העיקריים³ של הענף הם האיחוד האירופי (51% מסך היצוא) וצפון אמריקה (21% מסך היצוא). שנת 2011 התאפיינה במגמת ירידה הן של יבוא חומרי הגלם לענף והן של היקף יצוא הסחורות הענפיות (רביע מול רביע קודם, מנכי עונתיות). **היקף יצוא הסחורות הענפי** (נתונים מנכי עונתיות) הסתכם ברביע הראשון של 2012 ב- 159 מיליוני דולרים, היקף הגבוה ב- 16% בהשוואה לרביע הקודם. **היקף יבוא חומרי הגלם הענפי** (מנכי עונתיות) עמד ברביע הראשון על 201 מיליוני דולרים, והיה גבוה ב- 10% בהשוואה לרביע הקודם. מנתונים אלו ניתן ללמוד כי ברביע הראשון של 2012, חל שיפור במאזן המסחרי הענפי. עם זאת יש לציין, כי בהשוואה לרביע המקביל אשתקד, היקף חומרי הגלם המיובאים לענף כמו גם היקף יצוא הסחורות הענפי עדיין מצויים ברמות נמוכות יותר.

מחיר חומרי הגלם עיקריים בענף

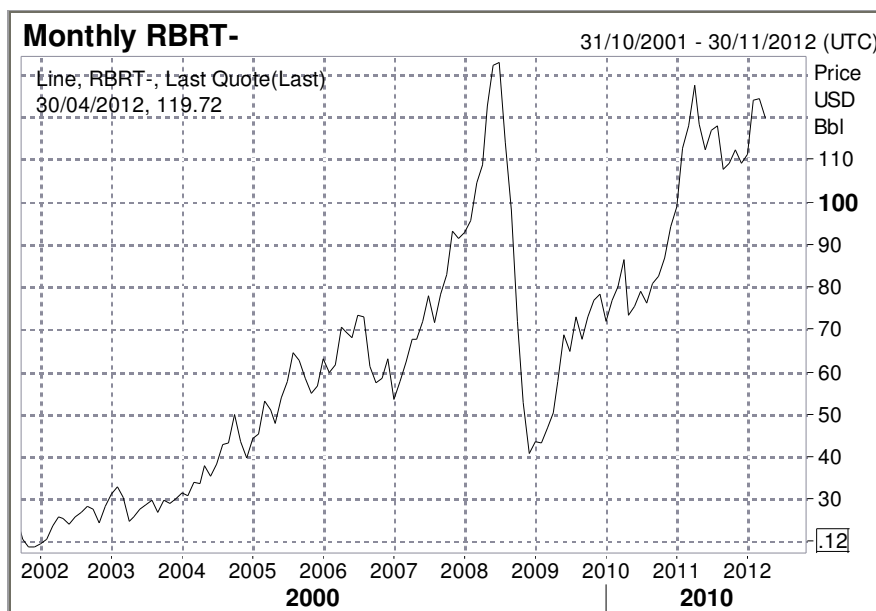
נפט

הנפט הוא חומר הגלם המרכזי בענף, ומשפיע על עלות הייצור ומחיר המוצרים הסופי של הענף. במהלך שנת 2011 נמשכה מגמת העלייה במחירי הנפט, עליה שנמשכת ממתחילת שנת 2009. כ- 50% מהביקוש לנפט מגיע ממדינות ה-OECD. עם זאת, עיקר העלייה בביקושים מגיעה דווקא מהמדינות שלא שייכות לארגון OECD המתאפיינות בצמיחה מהירה ועליה ברמת החיים. שנת 2011 התאפיינה בביקושים יחסית נמוכים באירופה ובארה"ב כתוצאה מהאטה הכלכלית באזורים אלו. בצד ההיצע, שנת 2011 התאפיינה בירידה בהיצע הנפט, עיקר הירידה נרשמה בלוב, שם התחוללה מלחמת אזרחים. בנוסף, נרשמו שיבושים גם בהספקת הנפט ממדינות אנגולה, אזרבייג'ן ותימן. חשוב לציין גם את אמברגו הנפט שהולך ומתהדק סביב אירן ומשפיע על היצע הנפט.

² מבוסס על הנתונים לחודשים ינואר ופברואר בלבד
³ לפי יצרני הפלסטיקה והגומי בישראל

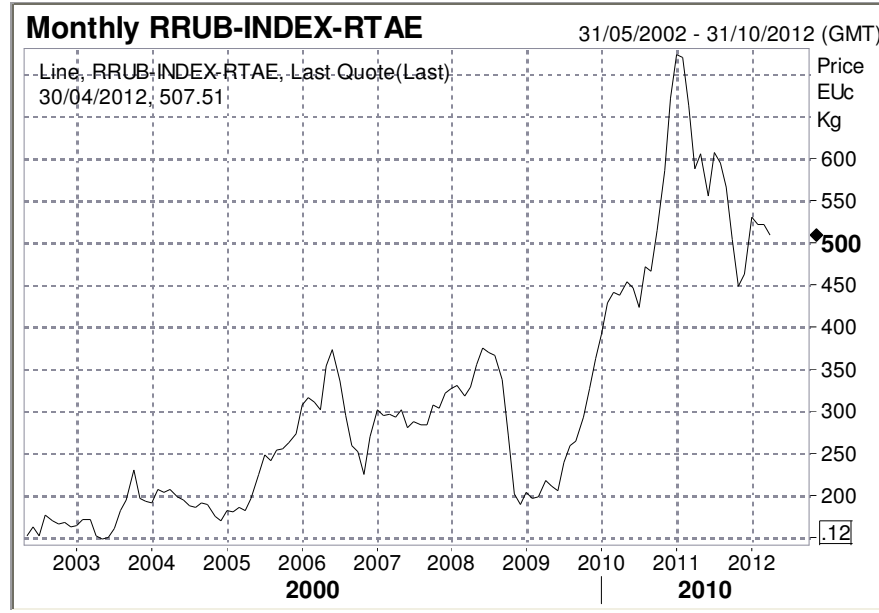
במבט לפנינו, כלכלני יחידת המחקר של ה- ECONOMIST צופים כי בשנת 2012 צפוי מחיר ממוצע של חבית לעמוד על 110 דולרים, זה במקרה של תרחיש מרכזי בו לא תהייה פעולה צבאית נגד אירן. בנוסף מציינים הכלכלנים, כי לאמברגו הנפט ולסנקציות על אירן צפויה להיות השפעה מרעת על עליית מחירי הנפט העולמיים כאשר, ההשפעה המאזנת צפויה להגיע מהירידה בביקושים לנפט בקרב מדינות ה OECD, פועל יוצא של האטה הכלכלית והצמיחה הנמוכה הצפויה של התוצר המדינות אלוץ

תרשים 4: התפתחות מחירי הנפט – מחיר בדולר לחבית נפט מסוג ברנט

הגומי הטבעי (Natural Rubber) מהווה חומר גלם חשוב בתעשיית הרכב והצמיגים. המדינות המרכזיות אשר מגדלות ומייצאות את הגומי הטבעי הן תאילנד אינדונזיה ומלזיה בעוד שסין הודו ויפן הינן הצרכניות המרכזיות של חומר הגלם. כפי שניתן לראות בתרשים המצורף, בשנת 2011 חלה ירידה דרמטית במחירי הגומי הטבעי, זאת לאחר עלייה שהחלה בשנת 2009 פועל יוצא של פגעי מזג האוויר שהקטינו משמעותית את היצע הגומי הטבעי. הסיבות המרכזיות לירידת המחירים מגיעות דווקא מצד הביקוש פועל יוצא של הצונאמי אשר פגע ביפן ושיתק את תעשיית הרכב וכמו כן, בהאטה הכלכלית בארה"ב אירופה וסין גורמת להקטנה בצריכה הפרטית בכלל ורכבים בפרט. נתון מעניין נוסף בתרשים עליו מדווחים כלכלני מחלקת המחקר של ה- Economist, הוא כי המחירים צפויים להישאר ברמתם הנוכחית גם בשנים הבאות. יש לציין כי אזור הגידול של הגומי הטבעי, דרום אסיה, הינו אזור רגיש לפגעי מזג אוויר קרי גשמים ומונסונים, דבר שעלול לפגוע בהיצע הגומי הטבעי ולגרום לעליית מחירים כפי שראינו במהלך השנים 2009-2010.

תרשים 5: מדד מחירי הגומי הטבעי

ניתוח דו"חות פיננסיים

הניתוח להלן מבוסס על הדו"חות הכספיים של החברות הציבוריות בענף⁴ הגומי והפלסטיק, לרביע הרביעי של 2011. חשוב לציין כי בענף פועלות מגוון חברות פרטיות בגדלים שונים אשר אינם נכללות בניתוח זה. בין החברות הפרטיות הגדולות נמנות "גומי תל אביב", "תוסף", "אינרום" ועוד.

יחסי הרווחיות

יחסי הרווחיות של הענף, רשמו הרעה ברביע הרביעי של 2011 בהשוואה לרביע הקודם. בהשוואה לרביע המקביל אשתקד, נרשמה ירידה בשולי הרווח הגולמי ובתשואה על ההון העצמי, וכמו כן, נרשמה עליה קלה בשולי הרווח התפעולי. הירידה החדה בתשואה להון העצמי בהשוואה לרביע הקודם, נרשמה כתוצאה מירידה משמעותית ברווח הנקי של החברות.

מדו"ח בנק ישראל לשנת 2011 עולה כי ענף הגומי והפלסטיק מאופיין ברמה בינונית של תמורה להון ביחס למלאי. בנוסף, מציין הדו"ח כי קיימת תחרות רבה לענף הן בשווקים הבין לאומיים והן ביבוא מתחרה. כתוצאה מכך, נדרש הענף לשולי רווח נמוכים יחסית.

לוח 1: יחסי הרווחיות בענף הגומי והפלסטיק

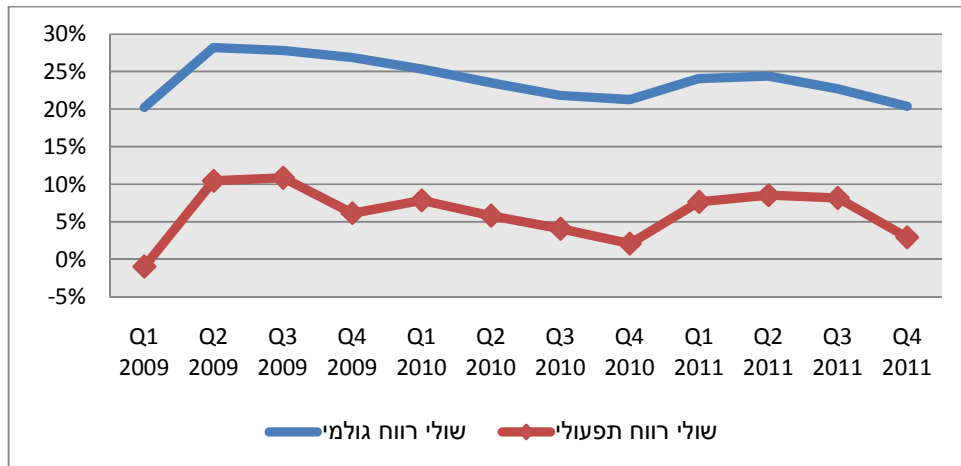
שנה	רביע	שולי רווח גולמי	שולי רווח תפעולי	תשואה על הון עצמי
2011	4	20.41%	2.96%	1.87%
2011	3	22.71%	8.19%	16.72%
2010	4	21.27%	2.13%	5.16%

⁴ למעט חברת "פולישק" שנמצאת בקשיים פיננסיים והושעתה מסחר בבורסה בתאריך 15.04.2012.

חברת "אליאנס" (כ – 17% מסך המאזן) אשר רשמה שיפור של 7.65 נקודות האחוז בשולי הרווח התפעולי, בהשוואה לרביע מהקביל אשתקד, מדווחת כי מקור השינוי הוא מדיניות העלאת מחירים אגרסיבית כתוצאה מעליית חומרי הגלם והחלשות שער החליפין של השקל אל מול הדולר בשיעור שנתי של 2.9%.

כפי שניתן לראות בתרשים 6, הענף מאופיין בתנודתיות נמוכה יחסית לשאר הענפים בשולי הרווח התפעולי וגולמי. חשוב לציין, כי יחסי הרווחיות בענף מוטה יצוא כגון זה, מושפעים מהנתונים המאקרו – כלכליים. רוב החברות הציבוריות בענף משווקות חלק ניכר ממוצריהם לחו"ל, ולכן גם חשופות לשינויים בשערי החליפין, למצב הכלכלי במדינות היעד ולמחיר הנפט, שנכון להיום, מושפע מהמצב הגיאופוליטי.

תרשים 6: התפתחות יחסי הרווחיות בענף

יחסי הנזילות

יחסי הנזילות של הענף רשמו ברביע הרביעי של 2011 ירידה קלה בהשוואה לרביע המקביל אשתקד, ואילו בהשוואה לרביע הקודם לא נרשם שינוי מהותי.

לוח 2: יחסי הנזילות בענף

שנה	רביע	יחס שוטף	יחס מהיר
2011	4	1.53	0.92
	3	1.54	0.95
2010	4	1.57	0.96

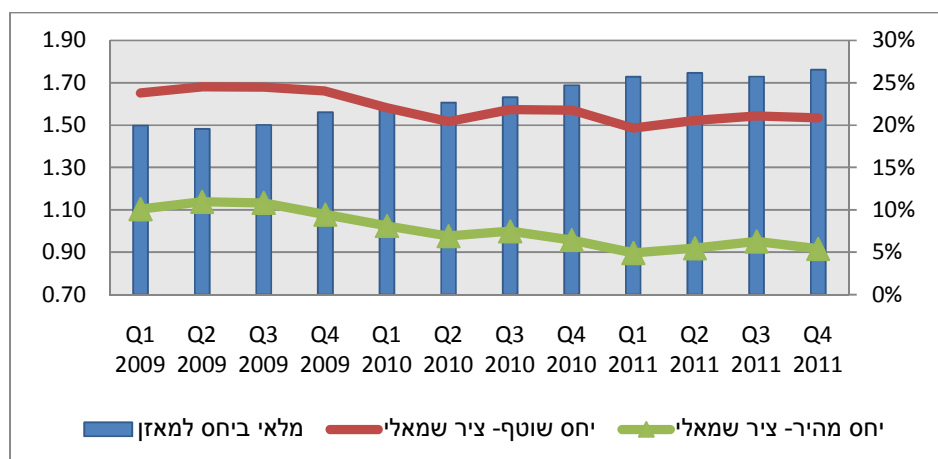
היחס השוטף, המחושב על ידי חלוקת הנכסים השוטפים בהתחייבויות השוטפות, ומבטא את יכולת החברה לפרוע את התחייבויותיה בטווח הקצר מנכסיה, רשם ירידה של 0.4 נקודות האחוז, מה שמעיד על הרעה מסוימת בחוסנו של הענף.

היחס המהיר, המחושב על ידי חלוקת הנכסים השוטפים בניכוי המלאי בהתחייבויות השוטפות ומבטא את יכולת החברה להנזיל נכסים באופן מיידי ולפרוע התחייבויות, רשם ברביע הרביעי גם כן ירידה של 0.4 נקודות האחוז. מנתונים אלו ניתן להסיק כי ככל הנראה, היקף המלאי הענפי לא השתנה בין התקופות.

חברת "פלוסון תעשיות" (כ - 20% מסך המאזן) מדווחת כי ההרעה ביחסי הנזילות נובעת מעליה בהתחייבויות השוטפות. במהלך שנת 2011, הגדילה החברה את יתרת האשראי הבנקאי לטווח קצר. החברה מציינת בדו"ח הכספי לשנת 2011 כי אשראי זה נועד למימון ההון החוזר וכמו כן מהווה כלי לגידור סיכוני המט"ח של החברה.

מהתבוננות בתרשים 7 עולה כי בין השנים 2009 ל - 2011 חלה ירידה ביחס השוטף ו- ביחס המהיר אם כי, היחסים עדיין מעידים על נזילות נאותה של הענף. מעניין לראות כי בתקופה זו, חלה עליה ביחס המלאי למאזן שמעיד על עליה במצבורי המלאי של הענף, נתון זה מסתדר היטב עם העובדה כי לאחרונה נרשמה האטה במכירות הענפיות.

תרשים 7: התפתות יחסי הנזילות והמלאי בענף

האיתנות הפיננסית

יחסי האיתנות הפיננסית מתארים את מבנה ההון והיקף המינוף של החברה. כפי שניתן ללמוד מלוח 3, במהלך הרביע הרביעי, לא נרשם שינוי משמעותי ביחס ההון למאזן בעוד שביחס הוצאות הריבית⁵, המתאר את השינוי האפשרי ברווח התפעולי של החברה כך שהיא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה, ראינו שיפור של 0.3 נקודות האחוז בהשוואה לרביע המקביל אשתקד. בנוסף ניתן לראות כי ברביע הרביעי, נמשכה המגמה של הקטנת ההתחייבויות ארוכות הטווח והגדלה של ההתחייבויות השוטפות בהשוואה לרביע המקביל אשתקד.

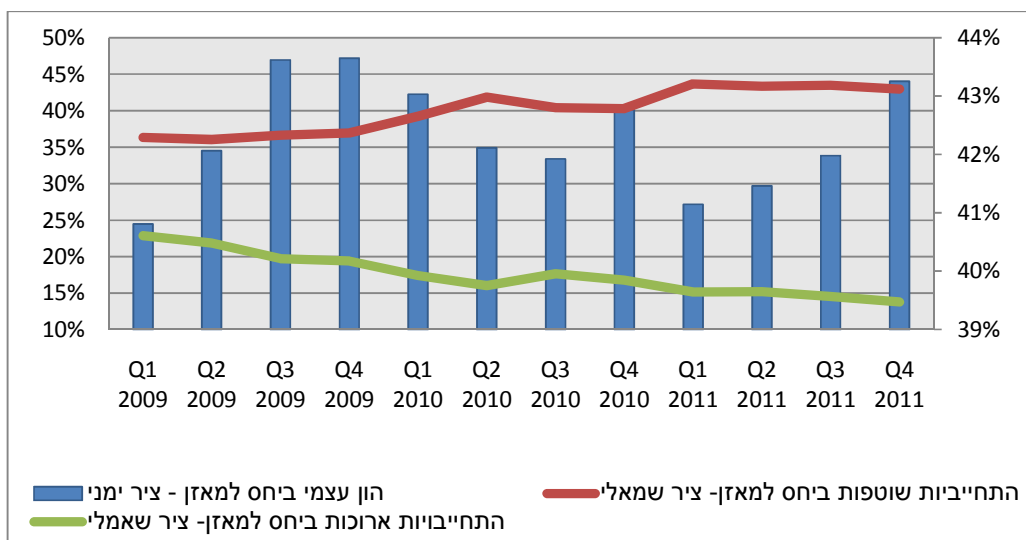
לוח 3: יחסי האיתנות הפיננסית בענף

שנה	רביע	הון עצמי ביחס למאזן	התחייבויות שוטפות ביחס למאזן	התחייבויות ארוכות ביחס למאזן	יחס הוצאות ריבית
2011	q4	43.3%	43.0%	13.8%	1.8
2010	q4	42.8%	40.3%	16.8%	1.5

⁵ מחושב ע"י חלוקה של הרווח התפעולי (EBIT) בהוצאות המימון.

בתרשים שלפנינו ניתן לראות כי במהלך השנתיים האחרונות, קיימת בענף מגמה של הקטנת ההתחייבויות ארוכות הטווח והגדלה של ההתחייבויות השוטפות, ניתן להסיק כי מגמה זו נובעת מתנאי מימון נוחים יותר לטווח הקצר וחלק מהניהול הסיכונים של החברות בענף ולא מבעיה של השקעות, היות שבסקר התאחדות התעשיינים לחודש מרץ, דיווחו תעשייני הענף על עליה משמעותית בהשקעות. עם זאת, כפי שניתן לראות, שנת 2011 התאפיינה במגמת עליה ביחס ההון העצמי למאזן, זאת למרות שסך המאזן בשלושת הרבעים הראשונים היה במגמת עליה. ניתן לשער כי העלייה ביחס ההון העצמי למאזן נובעת משינויים לרעה בתנאי המימון עליהם מדווחים תעשייני הענף. נראה שכתוצאה מכך נאלצו החברות בענף להשתמש יותר בהון עצמי ולהפחית את המינוף. כתוצאה מכך הענף מאופיין כיום ברמת סיכון נמוכה יותר.

תרשים 8: יחסי האיתנות הפיננסית בענף הגומי והפלסטיק

סיכום:

נתוני המאקרו של הענף מראים כי הענף מצוי בהאטה אשר מקורה בהקטנת הביקושים המקומיים והעולמיים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בנוסף, נראה כי תעשייני הענף נאלצו "לספוג" חלק מהעלייה במחירי חומרי הגלם ובראשם הנפט, אשר מחירו עדיין מהווה סימן שאלה על התפתחות הענף בטווח הקצר והבינוני. האטה בנתוני המאקרו של הענף התבטאו גם בדו"חות הכספיים של החברות הציבוריות שרשמו הרעה ביחסי הרווחיות והנזילות. למרות האטה, יש לציין כי הענף התאושש היטב מהמשבר של 2009 ובשנת 2011 הצליח לרמת תפוקה הגבוהה ב- 10% מרמות השיא של 2008. בנוסף במבט כולל, הענף ענף יציב ומאופיין ביחסי נזילות נאותים.

החברות הציבוריות בענף וחלקן היחסי מסך המאזן

שם החברה	חלק יחסי במאזן המצרפי	תיאור הפעילות
פלסאון תעשיות	20.1%	ייצור מוצרים טכניים מפלסטיק
פלרם תעשיות	15.8%	יצור ושיווק לוחות פלסטיק שטוחים וגליים
אליאנס	17.4%	ייצור ושיווק צמיגים ואבובים
גניגר מפעלי פלסטיק	9.4%	ייצור ושיווק יריעות פוליאתילן לחקלאות ולתעשייה
פלסטו-שק	7.9%	ייצור ושיווק יריעות, שקיות ואריזות מפוליאתילן
כפרית תעשיות	5.4%	ייצור של תערובות ותרכיזים המשמשים כחומר גלם בתעשיית הפלסטי
רבל	4.2%	פיתוח וייצור מערכות אורור למיכלי דלק לרכבים
פולירם	3.9%	פיתוח, ייצור ושיווק חומרי גלם לתעשיית הפלסטיק
גולן מוצרי פלסטיק	4.1%	ייצור ושיווק צינורות מפוליאתילן ופרופילים מפלסטיק
פלסטופיל הזורע	3.9%	ייצור יריעות פלסטיק גמישות לאריזת מזון מצונן, ולמוצרים אחרים
רימוני תעשיות	2.9%	ייצור ומכירת מוצרי פלסטיק מדויקים, ותבניות להזרקת פלסטיק
אקסטרא פלסטיק	2.0%	ייצור ושיווק שקיות פוליאתילן ומפות מפלסטיק.
ברם תעשיות	1.7%	פיתוח, ייצור ושיווק מוצרי פלסטיק בשיטת ההזרקה
אלגו השקייה	1.0%	ייצור ושיווק מוצרי השקיה והדברה לגינון והחקלאות